

Talousvaliokunnan mietintö 17/1996 vp

Hallituksen esitys laiksi ydinenergialain muuttamisesta

Eduskunta on lähettänyt 18 päivänä syyskuuta 1996 talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 117/1996 vp laiksi ydinenergialain muuttamisesta.

Esityksen johdosta valiokunnassa ovat olleet kuultavina neuvotteleva virkamies Jussi Manninen kauppa- ja teollisuusministeriöstä, budjettineuvos Carita Putkonen valtiovarainministeriöstä, yksikönjohtaja Antero Järvilahti valtiokonttorista, johtaja Juhani Santaholma ja verotusasiantuntija Erkki Ahola Imatran Voima Oy:stä, johtaja Ami Rastas Teollisuuden Voima Oy:stä ja tekniikan tohtori Seppo Vuori Valtion teknillisestä tutkimuskeskuksesta.

Esityksellä pyritään poistamaan ydinjätehuollon taloudellisen varautumisjärjestelmän käytännön toimintaa haittaavia jäykkyysjä. Järjestelmän turvaavuuden kannalta muutoksilla ei ole merkitystä.

Ydinenergialain mukaan sen, jonka toiminnan seurauksena syntyy tai on syntynyt ydinjätettä, on huolehdittava kaikista näiden jätteiden ydinjätehuoltoon kuuluvista toimenpiteistä ja niiden asianmukaisesta valmistelusta. Jätehuoltovelvollisen on myös vastattava kaikista valmistelu- ja toteuttamistoimenpiteiden kustannuksista. Jätehuoltoon luetaan kuuluvaksi myös käytetyn ydinpolttoaineen huolto ja loppusijoitus sekä ydinlaitosten purkaminen.

Jätehuoltovelvollisen on varauduttava ydinjätteistä aiheutuviin kustannuksiin. Varautuminen toteutetaan siten, että jätehuoltovelvollinen maksaa kalenterivuositain laissa säädettyt maksut valtion ydinjätehuoltorahastoon ja luovuttaa maksukyvyttömyytensä varalta valtiolle laissa säädettyt vakuudet. Ydinjätehuoltorahaston pääoma on tällä hetkellä 4,23 miljardia markkaa.

Lain 40 §:ssä säädetään rahastotavoitteen määrästä. Kunkin kalenterivuoden rahastotavoite on yhtä suuri kuin edellisen kalenterivuoden lopun vastuumäärä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan jätehuoltovelvollisen vastuumäärän suuren yllättävän muutoksen vaikutus rahastotavoitteeseen voi-

daan tasoittaa enintään kolmelle vuodelle. Tällä vältetään myös sähkön hinnan vaihtelu, koska ydinjätehuollon kustannukset heijastuvat sähkön hintaan.

Valtion ydinjätehuoltorahaston, jätehuoltovelvollisen ja valtiovaraston välinen maksuliikenne tapahtuu nykyisin kahtena päivänä vuodessa. Lain 42 §:ään ehdotetaan muutosta, joka mahdollistaa maksuliikenteen keskittämisen yhteen päivään vuodessa. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös säännös, jonka mukaan rahastolla on jätehuoltovelvolliselta olevaa saatavaa vastaan kuittausoikeus.

Rahaston voitonjakoa koskevaa säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi siten, ettei jätehuoltovelvollinen voi saada koron maksamatta jättämisellä ansiotonta hyötyä maksunsa ajallaan suorittavien kustannuksella. Lakiehdotuksen 51 §:n mukaan rahaston voitonjaon perusteena ei enää käytettäisi kulloisiakin rahasto- tai kateosuuksia sellaisenaan. Vähentävänä tekijänä otettaisiin huomioon jätehuoltovelvollisen vielä maksamattomat korot.

Lain 52 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtiolle tulee mahdolliseksi ottaa rahastolta lainaa samoilla korko- ja lainaehdoilla kuin jätehuoltovelvolliset. Nykyisin valtiolla on mahdollisuus siirtää varoja jätehuoltorahastosta valtiovarastoon. Tosiasiallisesti nämäkin siirrot ovat olleet lainoja.

Valtion talousarviossa siirrot ovat tähän asti olleet kauppa- ja teollisuusministeriön pääluokan tuloina. Muutoksen jälkeen ne ovat velkapääluokkaan sisältyvän lainanottovaltuuden perusteella otettuja lainoja. Tarkoitus on, että jatkossa käytettäisiin yksinomaan lainausmenettelyä.

Talousvaliokunnalla ei ole huomautettavaa lakiehdotuksen johdosta. Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 11 päivänä lokakuuta 1996

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Tuulikki Hämäläinen /sd, varapuheenjohtaja Seppo Kääriäinen /kesk, jäsenet Arto Bryggare /sd, Mikko Immonen /vas, Martti Korhonen /vas, Pekka Kuos-

manen /kok, Leena Luhtanen /sd, Erkki J. Partanen /sd, Kirsi Piha /kok, Vuokko Rehn /kesk, Ola Rosendahl /r, Sakari Smeds /skl ja Osmo Soininvaara /vihr.
